

БЮЛЕТЕНЬ

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В КАЛІШІ ТА ЙОГО ОКОЛИЦЯХ.

РІК II.

15 квітня 1925 р.

Ч. VI

З Життя Калішської Емігрантської Кольонії.

Як не зменшується наш Калішський емігрантський осередок, все ж ще уявляє з себе досить поважну по розміру громаду, яка на сьогоднішній день нараховує в своєму складі біля тисячі чоловіка. Цифра ця складається з двох майже рівних частин: 1) мешканців „Української Станиці“, яку заселяють, в головній масі, інваліди, хорі й старі віком люде, і 2) тих, що будучи звільненими з таборів інтернування і залишеними на самих себе без жадних засобів до життя, зуміли будь-як попристроюватися на чорну фізичну роботу і тим продовжують своє мізерне існування. Не завідна доля як тих, так і других примушує шукати якогось виходу, порятунку.

Таким порятунком являється лишень одна можливість — це виїхати кудись в інші краї, де є попит на робочі руки.

Країнами тими на сьогодні є Франція й далека Америка, куди й ведеться ще й зараз запись бажаючих відїхати.

Та як би там не розпрошувались наші люде звідціль, всеж таки всім не виїхати, бо ж сила є тих, що й виїхати не можуть, хоч як би ї не хотїли; це ті, що ні до якої фізичної праці по стану здоровля вже не надаються.

І Калішський осередок, очевидно, буде залишатися на місці на довший й довший час.

Варстати праці.

Зважаючи на це, Об'єднанням з одного боку і Правлінням Станиці з другого живляються відповідні кроки до як найвигіднішого й як найліпшого влаштування тут залишених.

В Станиці маються: малярська студія й майстерні — кравецька, шевська та слюсарська; жіноцтво, в лиці Союзу Українок, заклало артіль різних вишивок й мережок.

В „Домі Інваліда“ (Гранична ч. 1) також мається шевська, кравецька, столярська й мебльо-кошикарська майстерні.

В „Домі Емігранта“ (Гурна ч. 2) мається друкарня видавництва „Чорномор“, а також свої маленькі особисті заклади кожного з мешканців Дому — різьбарський по дереву, різба по кести, столярський, малярський і вишивок та мережок.

Задоволення релігійних потреб.

В Станиці мається церква Св. Покрови, в якій регулярно править Службу Богу настоятель її Єромонах Дмитро (в мирі Маган) при участі церковного хору під орудою диригента С. Кальмуцького.

Задоволення культурних потреб.

Для задоволення потреб культурних утримується Обеднанням в Домі Емігранта, емігранська бібліотека й читальня та підтримується газетами й журналами читальню в Станичних бараках.

Учебні заклади.

В Станиці продовжує функціонувати заснована ще в 1920 р. гімназія імені Т. Шевченка, в якій побирають науку, головним чином, дорослі люде, котрим бурхливі події світової війни й потім події наших визвольницьких змагань не дали змоги докінчити її. При гімназії мається також класи й для дітей.

В місті, при Обеднанні мається початкова школа для емігрантських дітей з поза дрітів.

Союз Українок Емігранток за матеріальною допомогою У. Ц. К. відчинив в Станиці дитячий садок для дітей дошкільного віку.

Правна допомога.

В числі інших випадків подачі помочи нашій еміграції, подавалась, в мірі можливости, поміч і правна, для чого при Обеднанні засновано Бюро Правних Порад, де подається правну допомогу б. слідчим суддею Ол. Терлецьким.

Отримання й роздача речей.

Вишукуючи матеріальних засобів для задоволення найпекучіших потреб українських емігрантів Каліша й його околиць, Президія Обеднання звернулася 7 вересня 1924 р. до Української Жіночої Громади в Нью-Йоркові з проханням допомогти Обеднанню в рятунової акції його, перевівши збірку речей та грошових засобів.

Українська Жіноча Громада в Нью-Йоркові прийняла близько до серця те наше прохання і 1-го жовтня 1924 року видала відозву до Українського Громадянства в Америці з закликом збору речей і грошей на протязі цілого місяця жовтня.

16-го січня 1925 року отримало завідомлення Президії Української Жіночої Громади в Нью-Йоркові, що збірка та дала девять скринь ріжного одягу, білизни й взуття чоловічого, жіночого й дитячого.

27 січня наспіло повідомлення від Корабельної компанії в Гданську, що багаж той уже отримано, та направлено на митницю в Лодзі.

7-го лютого, по одержанню завідомлення залізниці, представник Обеднання вдався до Колійового Уряду в Лодзі за одержанням тих речей. Однак речей не одержав, бож треба було виплатити понад 1000 злотих митного збору.

Після довгих клопотань, дирекцією митних зборів у Варшаві мито було

знесено, і 23 лютого речі ті нарешті були одержані, а 27 лютого їх вже доставлено на помешкання канцелярії Обеднання в Каліші.

Для прийому речей була призначена від Обеднання комісія під головуванням скарбника пана В. Шевчука, яка розпакувала скрині, розібрала та перерахувала знайдені там речі, про що склала відповідний акт, з докладним зазначенням тих речей.

Одночасно паспіли також речі від Головного Заряду Польського Червоного Хреста у Варшаві, які були передані Обеднанню комісією від Калішського відділу Польського Червоного Хреста, на чолі з паньою Аделею Беневською, по окремому актові.

Щоби як найдоцільніше й як найсправедливіше розподілити ті і другі речі Рада Обеднання рішила розподіл той перевести повним своїм складом, запровадивши ще й представників громадянства.

На засіданні 28 лютого було встановлено такі принципи розподілу: 1) виділити й передати в розпорядження Президії Ради Обеднання 25 проц. загальної кількості речей для видачі тим, що будуть вибувати зі шпиталів і в'язниць, перебуваючим до Каліша в різних випадках в тяжкому матеріальному стані, офіруючим безкорисно свій труд для поліпшення тяжкого стану Калішського емігрантського осередку, та тим, що при розподілі речей не були задоволені з будь-яких причин, а дійсно потребують такої допомоги. 2) Видати допомогу речами по принципі індивідуальності тяжко хорим, старим віком, найбільш потребуючим і не отримуючим з Української Станиці харчової допомоги, персоналові школи при Обеднанні, Станичній Гімназії імені Т. Шевченка, та культурно-освітнім організаціям. 3) Решту речей, що залишаться після цих видач, передати в організацію, що складають Обеднання, пропорційно кількості їх членів для розподілу самими організаціямі між тими своїми членами, які не задоволені по вищенаведених 2-х пунктах.

В засіданнях 3, 4 і 5 березня Рада Обеднання в складі 13 дійсних членів, при двох представниках від громадянства і в присутності правника Терлецького, перевела на вищезгаданих засадах самий розподіл речей.

Розглянувши списки україн. емігрантськ. організацій та окремі заяви осіб, що не належать до тих організацій, в загальній кількості 1024 осіб, склала список найбільш потребуючих допомоги. До списку того увійшло: 42 чоловіків, 34 жінок і 61 дітей, з них 21 хлопчиків і 40 дівчаток.

На 137 осіб цього списку видано 276 речей.

Дальніший розподіл виглядає так:

На 12 осіб старих віком припало 20 речей, на 34 сухітників 37, на школу три Обеднанні 16, на 55 осіб Станичної Гімназії і церковного хору 132, на 133 осіб інвалідів 271, на 341 осіб комітету семейних і самотних, мешкаючих поза Станицею 745, на 38 осіб Союзу Українок 64, на 37 осіб працюючих для громади 130. Разом на 793 осіб 1691 річ.

З виділених 25 проц. речей в розпорядження Президії останньою було в асіданнях 16 березня розподілено і видано поміж 125 особами 208 речей.

А всього на 918 осіб видано 1899 речей.

Решту речей в кількості 373 $\frac{1}{2}$ штук залишено яко фонд для задоволення, пдню з пактом 3-м речизнів розподілу.

При наділенню речами організацій було детально звірено списки тих організацій, щоби одна і таж особа не фігурувала в кількох списках.

БЮЛЕТЕНЬ ОБ'ЄДНАННЯ УКР. ЕМІГРАНТС. ОРГАНІЗАЦ. В КАНАДІ ТА ОКОЛИЦЯХ.

Для самої видачі речей Рада виділила з себе роздаточну комісію в кілько-
сти п'яти осіб, яка й перевела роздачу протягом 7-11 березня.

Не дивлячись на те, що були прийняті всі міри для як найкращого і най-
спроведливішого розподілу тих речей поміж нашою еміграцією, на превеликий
жаль не обійшлося без певних непорозумінь, провокацій з боку поодиноких, не-
відповідальних, здеморалізованих й безсовісних осіб з посеред нашої колонії.

Та Рада Об'єднання, в свідомості своєї правоти й непохитного стремління
в праці для добра тутешніх наших обездоляних людей, твердо йде своїм шляхом
і не звертає ніяксісної уваги на всі ті наклепи і провокації.

**Грошовий звіт скарбниці Об'єднання за час від 1-го січня
й до 1-го квітня 1925 року.**

П р и б у т о к.

На 1 січня ц. р. залишалося	66.80
Поступило:	
Від Професора Фещанко-Чо- пізьського збірки по підп. листу ч. 34	30.00
Від Союзу Українських ТОВА- риств в Нью-Йоркові вісімдесят доларів амер. або	413. 20
Від Об'єднання Українських Організацій в Америці п'ятдеся- т доларів (чеком), або	255.90
Від п. Гімавега збірки по підп. листу ч. 256	35.50
Від Єпископа Польського Олек- сандра пожертви	20.00
Від пані Скрипки й пана Хар- итоменка збірки по підп. лист. ч. ч. 1 і 21	31.70
Від п. Трофимчука зі стан. Білої пожертви	20.00
Від мешканців Дому Емігранта повернене позики	20.00
Зібрано добровільних внесків при роздачі речей	21.01.
Від Т ва допомоги збігцям з України квартирої платні за помешкання в Домі Емігранта	16.00
Від нього ж арендної платні за ідалью в Домі Емігранта	20.00
Від Протопресвітера Війська	

Українського митрофорного протоєрея Павла Пашевського збірки по підп. листу ч. 257	8.00
Від просвіт у Форт Вілліамі і Вест Форті в Канаді сорок один доляр амер. з яких 27.55 роз- міняно на польську валюту	85.66
	дол. 24.45
Від Архiepіскопа Івана Тео- доровича збірки, згідно з ухва- лою Церковного Собору в Аме- риці	100.
Від п. Карманського, Голови Українського Національного Союзу в Бразилії (чеком)	9.66

Разом	злотих	1043.77
	доларів	134.17.

В и б у т о к.

Видано допомоги:	
п. Полянському на ліки для дитини	5.00
п. Дерфелю на харчі	2.00
Сухітникові Підгірному на ліки	5.00
п. Коренівському на похорони дитини	5.00
п. Корюкові Івану на купівлю взуття	6.00
Сухітникові Колонтаю на по- лагодження взуття й на фо- тографії для документа	5 00

БЮЛЕТЕНЬ ОБЕДНАННЯ УКР. ЕМІГРАНТС. ОРГАНІЗАЦ. В КАЛІШІ ТА ОКОЛИЦЯХ.

Пані Бабенковій для хорої дитини	5.00
Учневі Станич. гімназії Химичу п. Сухомлинові Андрію на купівлю окулярів	8.00
Сухітникам в шпиталю Св. Тройці	9.00
Козакові Вантулякові на фотографію для документів на виїзд до Франції на працю	5.00
Випущеному з в'язниці козакові Прокопу Готко	3.00
Українським в'язням в Калішській в'язниці	5.00
Інвалідам Кусенкові, Заболотному й Касяненкові на подорож для підшукування праці	6.00
п. Семушкевичу на ліки	3.00
Допомога харчами з їдальні при Домі Емігранта.	44.62

Видано позик-допомог:

п. Лютому	5.00
Інвалідові Неборакві	10.00
п. Терлецькому	10.00
Мешканцям Дому Емігранта для налагодження студні	20.00

Інши видатки:

Оборудовання помешкання під школу в Домі Емігранта	18.50
Платня п. Грабченковій, учительці школи при Обеднанню	

за лютий	70.00
Опал школи	12.40
Учебні приладдя для школи	1.05
Влаштування ялинки в Домі Емігранта для дітей Калішської Української Кольонії	58.60
Виплачено аренди за помешкання під Дім Емігранта за третю чверть року	120.00
Витрати по перевозці й відібранні речей, присланих з Америки	207.56
Повернено квартирної платні пані Яблонській	30.00
Розсилка Бюлетеня ч. 5 і інші поштові видатки	28.11
Подорожні витрати в громадських справах	31.95
Витрати на адміністрацію	120.00
Канцелярські й господарські видатки	20.60
Платня п. Вараві за ночну варту під час будови Дому Емігранта	33.00
Виплачено боргу п. Коршнівському дол.	113.45

Разом	злотих 918,39
	доларів 113,45

На 1 квітня залишається	злотих 125,38
	доларів 20,66

Подяки.

Найбільшу й найширшу подяку в імені опікуємих Обеднанням наших тут обездолених людей складаємо Архiepіскопіві Української Православної Автокефальної Церкви в Америці й Канаді, Високопреосвященішому Архiepістpеві і Владиці та нашому Милостивому на вільній заокеанській землі Оборонцеві Іоанові Теодоровичу за той всесесний і дорогий для нас дар, що виразився у прилищі Обеднанню в Каліші сто доларів американських, що з раніше надісланими складає суму в 220 доларів.

Не менш велику й щиро-сердечну подяку складаємо милосердній українській жінці з далекої Америки, в лиці її репрезентуючого органу „Української Жіночої Громади в Нью-Йоркові“, що відкликнулася на наше благання й прислала зібраних серед українського суспільства великих 9 скринь з одягом, взуттям й білизною.

Остільки ж щиро подяку пр-симо прийняті і Головний Уряд Польського Червоного Хреста у Варшаві за офіровані 13 скринь речей одягу, білизни й взуття та Калішський відділ його і зокрема Вельможну Пані Аделю Беневську за підтрим нас, сердечне відношення та клоцоти по одержанню й передачі Обеднання тих речей.

Складамо також братню подяку старшому братові своєму „Обеднанню Українських Організацій в Америці“, „Союзів Українських Товариств в Нью-Йоркові“, Форт Вілліямській і Вест Фортській Просвітам, Голові Національного Союзу в Бразилії й редакторові „Українського Хлібороба“ Петрові Карманському, Єпископові Поліському Олександрю, Протопресвітерові Війська Українського Митрофорному Протоєреєві Павлу Пашевському, професорові Фещенко-Чепівському, п. п. Гікавому й Трофимчукові, як рівно й усім іншим панам жертводавцям за їх братню поміч в лихій годині та тим, що поклали свій шляхетний труд по збору пожертв.

З великою й щирою подякою звертаємося рівнож до уповажнених представників Обеднання за Океаном: Всечесного о. Петра Білона й Високоповажаного п. Володимира Кедровського, що невпинною безкорисною працею спричинюються до підтриму й розвитку нашої допомогово-рятункової акції.

Ще та й ще раз велике спасибі, браття й сестри наші!

Дякуємо безмірно і щиро Польську Дирекцію митних зборів у Варшаві за знесення мита з присланих речей з Америки.

В імени Обеднання.

Михайло Садовський
Голова Ради Обеднання

Василь Шевчук
Член-Скарбник Ради

Влас Костечук
Член-Секретар.

Українське Т-во Допомоги Збігцям з України в Каліші

ласкаво просить Хвальний Відділ Повітовий Високого Сейміку Каліського прийняти велике й щире українське Спасибі за купівлю 10 ліжок для „Дому Українського Емігранта“ в Каліші, що міститься на Гурній вул. № 2.

Михайло САДОВСЬКИЙ
Голова Т-ва.

Леонтій КЕПП
Член-Скарбник.

НАЦІОНАЛЬНІ СВЯТА.

24 і 25 січня Кольонія наша урочисто святкувала 7 річницю проголошення 22 січня 1918 року Центральною Радою четвертого Універсалу про Самостійність України.

Свято те улаштовано заходами Станиці й складалося з 2 частин: 24 січня вистава „Куми Марти“ в бувшому таборовому, нині станичному театрі і 25 січня Академія-концерт в томуж помешкані.

ВЮЛЕТЕНЬ ОБЕДНАННЯ УКР. ЕМІГРАНТС. ОРГАНІЗАЦ. В КАЛІШІ ТА ОКОЛИЦЯХ

На Академії промовляли також і Варшавські наші високі гості.

В концертному відділі взяв участь хор під орудою п. Кальмуцького.

На закінчення аматорською збіркою трупю було повторено першу дію з „Куми Марти“.

На свято завітали вищі представники місцевої влади: В. П. Староста Стефанський, його заступник п. Осташевський і кількох вищих урядників.

В днях 14 і 15 березня обходила Кольонія наша друге національне свято — 111 річницю дня народження й 64 дня смерті нашого великого невмиручого співаця Тараса ШЕВЧЕНКА.

Загальними силами всіх емігрантських організацій й гуртків було складено спеціальний комітет, під проводом ген. Базильського, який й займався урядженням свята.

В перший день в станичній церкві Св. Покрови відправлено було урочисто службу Божу й панахиду.

У вечері відбувся концерт-академія.

На академії виступали з рефератами п. Довгопол на тему: „Шевченко - Національний Герой“ і Варфоломій Євтимович на тему: Шевченко - поет збройної боротьби.“

В концерті взяли участь: пані Сотникова, Силіна і Панченкова (спів), п. Кондратченкова, п.п. Євтимович і Кривусь та учні станичної гімназії: Олексієнко, Галушківна, Мошовець, Зіна й Галина Кравчуківни, Білевичівна, Верба, Шермет і Бачинська (деклямація).

На закінчення станичний хор виконав „Заповіт“ Шевченка та „Помер поет“ Шевченка-Лисенка.

На другий день було виставлено „Назара Стодолю“ Шевченка.

У виставі взяли участь: пані Кречетова, Панченкова і Ластівка та пані Шмюло, Кривусь, Шиманський і інші.

Українські інваліди з бувшої Української Армії.

Організація наших інвалідів, що носить, віддавна прийняту назву „Всеукраїнська Спілка Військових Інвалідів“, вже довгий час веде через Укр. Центр, Комітет у Варшаві вперту акцію перед Польським Урядом про наділення їх, нарівні з інвалідами польськими, сталою рентою.

Зараз ця справа, здається, підходить вже до позитивного кінця.

Нова Культурна Організація.

На нашому Каліському ґрунті повстала нова культурна організація „Воєно-Історичне Товариство“.

Тимчасова Управа його, в складі голови ген.-хорунжого А. Вовка, заступника голови генерального Штабу ген.-хорунж. Змієнка, скарбника полковника М. Садовського і секретаря підполковника В. Євтимовича починила певні кроки перед відносними чинниками місцевої влади про легалізацію Т-ва.

Т-во серед інших своїх культурних з'явдань має видавати друкований орган під назвою „За Державність“.

В органі тому має містити матеріали до історії Війська Українського, як а часів визвольницьких змагань останньої доби, так рівно й з далекого минулого. За одержанням програму журналу, а також й в усіх інших справах журналу й Т-ва звертатися до п. М. Садовського на адресу: Каліш, Гурна 15, 5. Польща

Т-во був. Вояків Арм. У. Н. Р.

Від довшого часу заснувалося в задротянському городкові, де був раніш табор для інтернування, повищегадане Т-во, яке по завданням, що їх визначено в статуті його, має широкі, корисні й шляхетні завдання щодо матеріального й морального підтриму членів своїх, бувши активних, на полі бою, борців за право нації.

Про діяльність свою Управа Т-ва того видала у вересні 1924 р бюлетень ч. 1.

СОЮЗ УКРАЇНОК ЕМІГРАНТОК.

Після переорганізації своєї в серпні минулого року жіноцтво наше почало потрохи рухатися та ставати на шлях реальности.

Між іншими дрібними заходами кермуючого органу Союзу Українок слід відмітити: заснування артілі жіночих вишивок й мережок, відчинення дитячого садка в Станиці для наших маленьких емігрантів та підтримання матеріальне бідуючих жінок і дітей.

Поміч активному борцеві за Волю Батьківщини.

Вже багато місяців в Мокотовському шпиталю у Варшаві лежить найтяжчий наш інвалід жінка-лікар, санітарний поручник Христина Сушко.

Консіліум варшавських найліпших лікарів, щоби врятувати від загибелі, знайшов необхідним відправити її як найскорше на курортне лікування до Італії.

Засобів для того ні сама пані Сушко, ні наші емігрантські організації не мають.

З метою відшукування тих засобів заклався в Каліші особий комітет з керманців різних тут організацій в такому складі: Лідія Квітко—голова Союзу Українок-Емігранток, полковник М. Садовський—голова Т-ва Допомоги Збігцям з України, ген. А. Вєк—голова Воєнно-Історичного Т-ва, ген. Змієнко—6, командир 6-ї стрілі. Січової дивізії та еромонах Дмитро—настоятель Свято-Покровської станичної церкви.

Комітет той звернувся з горячим закликом до Українського суспільства о посильну поміч на подану ціль.

Пожертви приймаються з великою вдячністю скарбником комітету генералом Вовком—Каліш, поштова скринька № 61.

ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СКЛАДУ РАДИ ОБЕДНАННЯ.

З 8 березня 1925 р. за некорисну, провокаційну й руйнуючу підвалини громадського життя працю п. М. Богуна виключено зі складу Президії і Ради Обеднання.

По тим же мотивам виключено його й зі складу членів „Управи Т-ва Самопомочи“, перетвореного оце недавно з „Комітету Семейних“.

З ЖИТТЯ

інших Українських емігрантських Кольоній в Польщі.

Ченстохів.

Ченстохівська наша еміграція, що згуртована в Укр. Т-ві Допомоги Емігрантам і у відділі Укр. Центр. Комітету, святкувала також Великі Тарасові Дні.

15 березня, з ініціативи голови Кирило-Методієвського Брацтва в Ченстохові Костя Клепачевського, відслужено було панахиду, а 21 березня відбувся вечір—академія.

В академії виступив оден із членів кольонії з рефератом на тему свята, не в докір йому будь сказано, довгим і нудним, хоч змістовним і річковим; монотонність в читанню добивала в кінець слухачів.

По рефератові мішаний хор з Петрокова, під керівництвом п. Яроцького, бувш. диригента церковного хору Свято-Покровської церкви в таборі Щедіорно, — мистецькі виконав „Заповіт“ і ряд прегарних українських пісень.

П. Немоловський з хору звернув на себе увагу й викликав захоплення своїм незрівняним басом.

Сольні номери пречудово були виконаві п.п. Радченком і Мостицьким. „Верховина“ в їх виконанню викликала бурю оплесків.

22 березня знову відправлено в Українській церкві (на вул. Св. Варвари) панахиду по поетові. І в церкві на панахиді, і на концерті-академії крім всієї української кольонії, були присутні росіяне і у великій кількості поляки.

Прозіжий Комісіонер.

Познань.

Українська політична еміграція, що осіла на терені Познанщини, також почала гуртуватися.

До цього часу розкидані поодинокі люде наші [ділі] більші чи менші гуртки й гурточки почали обмірковувати необхідність сконсолідування сил та створення якоїсь організації, що лучила би їх в одно ціле, й давала би змогу зазнати хоч в деякий мірі і культурного життя.

Окремі думки й бажання, будучи підсиленими нашими людьми з Каліша, нарешті злилися до купи і ось недавно в м. Познані відбулись організаційні збори тамошніх наших людей, які, базуючись на першому попавшомуся їм до рук легізованому статуті У. Ц. К. в Польщі, зорганізувались та заклали філію наведеного комітету.

На голову Управи тої філії обрано був. військовика п. Дідчежа.

Комісіонер.

З ЖИТТЯ

Української Політичної Еміграції в інших країнах.

Розкидані по всіх усюдах світа Божого люде наші, що в свідомости своїх національних почувань ще й досі, по довгих пяти роках вигнання, не можуть повернутися до Краю Рідного, зачали купчитись, організуватись, зачали творити умовни культурного життя.

Всі ті великі й малі гуртки і осередки мають свої репрезентаційні органи, які в той чи инший спосіб переводять культурну й національну роботу, підтримують дух еміграції, підпомагають їй матеріально, захищають її.

З надсилаємих до Об'єднання бюлетенів бачимо, що всі ті осередки з найбільшою урочистістю, яку тільки можна собі уявити в умовах тяжкого емігранського життя, відсвяткували наше національне свято пам'ятку Проголошення Самостійности України та найбільше Українське Свято — Великі Шевченкові Дні.

Хоч як важке й непривабливе життя шахтарське наших отих людей, все ж вони й в тих обставинах знаходять вихід і умови й до культурного життя.

Ось що вони нам пишуть.

Українська громада в Омекурі.

...За тяжкою роботою час летить так швидко, що неоглянешся як слід, а вже йде восьмий місяць перебування у Франції. Підсумки — жадних наслідків: що зарбив, то проїв; трохи одяглися, пізнали що таке праця фабричного пролетаря. Франції як не знали, так і не знаємо. Оточення більш Італійсько-польське ніж французьке. Містечко наше — Вавилонська вежа в мініятурі: 22 наші, на 8 тисяч мешканців — 2 тисячі т. з. французів, як що можна називати французами людей, які по зсвншности більше нагадують німців, а говорять мішаниною французьких, італійських та німецьких слів. Тай цих ми не зустрічаємо — всі живуть власним життям і не має діла одному до одного.

Робітники в більшости одружені, і родиною та фабрикою починаються і кінчаються всі їх інтереси.

Ні культурного, ні професійного руху не має, навіть робітничі професійні союзи ледви ледви животіють. Про соціалістичні, або комуністичні програми чули, але поверхсо і членів партій є ледви кілька на цілу 3-х тисячну масу.

Французьке населення дрібні буржуї, що виїшли з робітників, тримають крамнички та харчевні; вищим ідеалом їх придбати авто, розвагою — кіно з сентиментальною фільмою; що тижня по суботах та неділях танці, де фокстрот і фокстрот без кінця.

Вища інтелігенція — Інженери і заводська адміністрація — це каста, яка тримається цілковито окремо і стосунків до нашого брата ніяких не має, бо у них ці кастові ззобони ще більш, ніж були в свій час у аристократії. Життя, як ба:ите, не має.

Пробували жити життям своєї української кольонії, але трудно що-будь зробити, бракує головне інтелігенції: маса—це козаки, які тільки тут почали почувати себе громадянами, роблять поступ, але поволі і бракує провідників.

Все ж таки спромоглися мати читальню-клуб, передплачуємо часописи, маємо невеличку (до 300 книжок) бібліотеку. Є де почитати, поготорити, заграяти партію в шахи, карти або доміно.

Громада наша, що нараховує зразд біля 150 чоловік, захує повну аполітичність, і життя починає прибирати правдиві культурні риси: маніфестуємо національну окремішність, дбаємо про звязок з культурою, ведемо боротьбу з москалями і не без успіху, бо маємо вже де-кілька повернувшись до нації б. малоросів.

Спромоглися поставити належно Шевченківське Свято в літній салі міста з великою участю французького суспільства. Маємо хор, який тишиться популярністю, зараз готує великий концерт на Великодні Свята. Це і все, бо для більшого не має сил, тай великий розмах тільки поспе справу.

У цих справах маю і до Вас прохання.

Москалі в цьому році обходять 200 річницю смерті Петра І. Має бути свято і у нас в Омекурі. Річниця ця совпадає з річницею смерті Гетьмана Павла Полуботка. Хотілось би обійти це свято і у нас, але не має ні історичних, ні літературних матеріялів щодо його пам'яті. Чи не будете Ви ласкаві повідомити, які є матеріяли і де їх можна булоб дістати. Чули ми, що обходили це свято у Варшаві — може там"...

Українська Кольонія в Румунії.

...Чи отримуєте наш бюлетень?

Кохаемося в мрії випустити двохтижневик „Обеднання“, а до того часу обмежуємося бодай дуже недосконалим сурґатом „Бюлетенями“.

Заїдають матеріяльні злидні. Не маємо засобів на досить значні витрати по друкуванню, а дотого ж нам доводиться ще й набувати шрифт, бо тут є лише румунський та латинка.

Проте з максімальною енергією провадимо приєднування пайщиків до нашого видавничого Товариства та переводимо збірки на пресовий фонд.

Сподіваємося що наша впертість та енергія переборє труднощі.

„Обеднання“ мусить побачити й побачить денне світло. Зараз ми також заходилися коло організації тут Українського Клубу. Це дасть змогу всім нам ще більше стисло обєднатися й жити в атмосфері культурного національного життя.

Про Свято Шевченка не пишу, бо про нього Ви вже певно довідалися з нашого „Бюлетеня“. Одне лише можу додати, що свято це було дуже гарною маніфестацією перед чужинцями, а їх було не мало на нашому святі Української національної свідомости, поваги до апостолів своєї культури та певности в своїх силах.

У всій пресі, від реакційної й до самої лівої з'явилися прихильні замітки та статті,...

Від Управи Т-ва Допомоги Збігцям з України.

У вересні 1924 року через бюлетень Обеднання Президія Т-ва подала до загального відому, що отримані від б. Війська Запорозького власні речі померлого священника того війська, митрсьфорного протоєрея Анатолія Волковича для ліквідації, згідно з волею спадкоємців та збудови на виручені кошти надмогильного пам'ятника покійному, спеціально покликаною для того комісією продані з аукціону за 285.550.000 мар. пол., що після виплати 5 міл. м.п. за перевозку тих речей та переводу з марок на злоти польські дало 155 зл. 86 гр.; там же було зазначено, що Т-вом очікується на одержання від У. Ц. К. з Варшави ще тої частини речей, які були при покійному в день його смерті у Варшаві, та що після ліквідації й тих речей буде негайно збудовано пам'ятника.

На жаль речей все ж не надсилалося. Центральний Комітет повідомив, що він їх ще не посідає й в скорому часі, очевидно, й посідати не буде.

БЮЛЕТЕНЬ ОБЕДНАННЯ УКР. ЕМІГРАНТСЬКОГО ОРГАНІЗАЦІЙНОГО В КАЛІШІ ТА ОКОЛИЦЯХ.

Бачучи, що справа затягається та час все йде та йде, Управа Т-ва, за згодою Командіра Запорозької див. Ген. Вовка рішила приступити до будови пам'ятника тими засобами, які маютьс'я. Але по наведеним справкам у відповідних закладах Каліша й Варшави виявилось, що з тими засобами збудувати пам'ятника не можливо.

Тоді Управа Т-ва звернулася з проханням о збільшення тих коштів до наших емігрантських установ і організацій, які щиро відгукнулися на той наш заклик і склали: Т-во бувших Вояків Армії У. Н. Р. 40 зл. Українська Станиця в Каліші 20 зл. Український Центральний Комітет у Варшаві 30 зл. Священик Вронюк 3 зл. Сотник Пустовойт 5 зл., що з раніше наведеною сумою складає 253 зл. 85 грошів, які й витрачено як на самий пам'ятник, так і на інші потреби, зв'язані з його постановкою.

Детальне справоздання знаходиться при справах Т-ва, а копія з нього в 6. Штабі Запорозької дивізії.

З рештою, 5 лютого на православному цвинтарі, що на Волі у Варшаві, було поставлено й освячено прегарний пам'ятник.

Пам'ятник той складається з двох частин: постумента й хреста, чудової мистецької роботи. Хрест виготовлено по моделі Українського Військового Ордена за надзвичайні бойові відзначення „Визволення“.

На перехресті Хреста накладено позолочений Український Державний Герб, а на постументі красується величаво напис: „Бобшеві за Волю України митрофорному протоєреєві Війська Українського Анатолію Волковичу, † 23 вересня 1923 року“.

Обряд освячення й заупокойну панахиду відслужив Всечесний протоєрей Клименко з при том св.ім.

На освященні й панахиді були присутні: Андрій Миколаєвич Лівницький, члени Українського Центрального Комітету, представники Українського Клубу у Варшаві, Українського Правничого Т-ва, Укр. Т-ва Допомоги Збігцям з України в Каліші, редактор „Нашого Світу“ й „Духовної Бесіди“ з дружиною й поодинокі наші бувші військовики.

На жаль вже після панахиди прибули українські послы до Сейму з Українського Сеймського Клубу.

Організаціям і установам, що матеріально допомогли в будові пам'ятника, протоєреєві Клименку за виконання обряду освячення, як різно і всім тим, що шанували своєю присутністю пам'ять покійного, Управа Т-ва складає сердечну подяку.

Надіслані бюлетені.

Президією Ради Обеднання за час від 1 січня отримано такі бюлетені: Українського Пресового Бюро в Ч.С.Р. ч.ч. 34 і 35 — 1924 р. та 1, 2, 3 і 4 — 1925 р. Українського Телеграфного Агенства (Українтар) ч. ч. 1-2, 4 і 6.

Союза Українських Емігрантських Організацій у Франції ч. 1 і 2.

Вісти Українського Центрального Комітету у Польщі ч. 3 за 1924 рік та Т-ва бувш. Вояків Армії У. Н. Р. ч. 1 за 1924 р.

Від Президії Ради Обеднання.

Протягом часу від квітня 1924 й до 1 го квітня 1925 року, Президією Ради Обеднання розіслано 265 нумерованих підписних листів для збору пожертв на нужди нашої тутешньої еміграції.

З них повернено назад Обеднанню лишень 52 листів. Решта 213 підписних листів залишилися на руках у панів адресатів.

Гадаємо, що коли протягом цього року не було, з будь яких причин, змоги перевести збірку по них, то такої змоги не буде й на далі.

Тому ласкаво просимо Шановних панів і пань, як рівно й хвальні українські організації й установи, що отримали й не повернули підписних листів Обеднання, негайно надіслати такі по адресі Польща Каліш Гурна № 15, 5.

В бюлетені ч. 5 Президія зверталася вже з таким проханням, але ніхто не відкликнувся на те наше прохання.

Отже звертаємося з тим же проханням вдруге, бо справа відчутливимагає того.

Наколи протягом місяця з дня виходу цього бюлетеня Президія не отримає тих листів, то примушена буде в наступному числі бюлетеня оголошити список тих осіб, які й на цей раз не повернуть зазначених грошей по тій чи иньшій причині.

15|IV 1924 р. Президією було вислано до Української Книгарні в Чорткові підписний лист ч. 61. 9|V той лист було повернено назад. В ньому значилось зібраними 70 мільйонів мар. пол., але самих грошей одержано не було.

Прождавши певний час Президія 31|V—1924 р. звернулася з проханням до п. Стеблецького, переводившого збірку по тому листу, з проханням подати ч. поштового квитка, (бож рахували й рахуємо що ті гроші затратились в дорозі), щоб почати розшук їх. Але Шановний п. Стеблецький з невідомих для нас причин не відповів на той наш лист. Не відповів також й на другий з дня 11|XI—1924 р., як рівно не відповів і заряд книгарні в Чорткові на лист наш з дня 1|I—1925 р. Не маючи змоги иньшим шляхом розшукати ті гроші, звертаємося вже в цей спосіб знову до Високошановного пана надрадника Стеблецького з проханням допомогти нам в справі розшуку згаданих грошей.

Поштова скринька.

Ф. Крушинському. У відповідь на лист Ваш до Ради Обеднання в Каліші з дня 5|XII—1924 р. (Поштовий штемпель Kalisz 23|XII—1924.) Редакція бюлетеня цим повідомляє Вас, що з охотою дасть місце на сторінках бюлетеня свого Вашим спроводуванням, поданих в бюлетені Обеднання з дня 1 листопада 1924 р. ч. 4 під наголовком „Документи Сучасности“, при чому Редакція з задоволенням сконстатує факт помилковости зазначених актів ревізії, як що тільки ту помилку Ви зможете удоведнити.

ОГОЛОШЕННЯ

Українські Філателісти

Чи знаєте Ви, що у Відні зачав виходити перший українською мовою філателістичний орган „Український Філателіст“ під редакцією Д-ра Турина та чи є Ви його передплатником? Коли ні, то негайно передплатіть його. Річна передплата вносить: в Австрії 50.000 кор., в Польщі 5 злот. в инш. держ. 1 долар. Адреса редакції й адміністрації: Wien XVIII, Gersthoferstrasse № 138/8. Austria.